

Wymagania edukacyjne -HISTORIA I SPOŁECZEŃSTWO W KLASACH: IIIB, IIIC, W ROKU SZKOLNYM 2017/18- 2 godz/tyg

Historia i społeczeństwo jest przedmiotem uzupełniającym, jego zaliczenie jest niezbędne do uzyskania promocji, a wiedza i umiejętności uczniów będą oceniane z wykorzystaniem zróżnicowanych narzędzi i metod oraz zgodnie z zasadami pomiaru dydaktycznego:

- pisemne sprawdziany wiadomości (najczęściej z jednego działu);
- kartkówki i krótkie sprawdziany obejmujące niewielki zasób wiedzy i umiejętności (od jednej do trzech jednostek lekcyjnych);
- odpowiedzi ustne;
- poziom aktywności na zajęciach, w tym udział w konkursach;
- umiejętność pracy w grupie;
- prace domowe;
- prace długoterminowe – np. projekt, portfolio, referat, prezentacja;
- ćwiczenia obejmujące analizę różnego rodzaju źródeł.

Ocena celująca (6)

Uczeń:

- w pełnym stopniu opanował wymagania określone w planie wynikowym, a jego wiedza i umiejętności często wykraczają poza te wymagania;
- swobodnie i poprawnie operuje faktografią i terminologią, wraz z treściami znacznie wykraczającymi poza program nauczania;
- trafnie sytuje i synchronizuje wydarzenia w czasie i przestrzeni;
- dostrzega związki i zależności między zjawiskami z różnych dziedzin życia (polityka, społeczeństwo, gospodarka, kultura);
- wykazuje się samodzielnością i wnikliwością w selekcjonowaniu i interpretacji wydarzeń, zjawisk i procesów;
- prezentuje problemy, procesy i zjawiska w szerokim kontekście;
- potrafi samodzielnie formułować wnioski, porównywać i oceniać postaci, zjawiska i wydarzenia;
- w sposób przemyślany i wskazujący na rozumienie problemu prezentuje i uzasadnia swoje stanowisko;
- potrafi odnieść się krytycznie do ocen i opinii innych ludzi;
- samodzielnie i w przemyślany sposób integruje wiedzę i umiejętności z różnych źródeł.

Ocena bardzo dobra (5)

Uczeń:

- wykazuje się wiedzą i umiejętnościami ujętymi w planie wynikowym jako wymagania podstawowe, dopełniające i rozszerzające;
- bezbłędnie posługuje się faktografią i terminologią określoną w planie wynikowym;
- swobodnie lokalizuje wydarzenia w czasie i przestrzeni;

- w sposób pełny, rzetelny i wnikliwy analizuje i interpretuje wydarzenia, zjawiska i procesy oraz podejmuje próby samodzielnego oceniania i wnioskowania;
- umiejętnie stosuje argumentację i doszukuje się analogii w omawianiu wydarzeń, zjawisk i procesów;
- samodzielnie podejmuje działania zmierzające do poszerzenia i pogłębienia swojej wiedzy;
- sumiennie wywiązuje się ze stawianych przed nim zadań, także dodatkowych;
- pracując w zespole, konsekwentnie wykonuje polecenia i pełni funkcję lidera, przypominając innym członkom grupy o zadaniach do wykonania oraz wspierając ich wysiłki;
- wnosi pozytywny wkład w pracę zespołu poprzez przestrzeganie zasad współpracy i okazywanie szacunku kolegom i ich pomysłom.

Ocena dobra (4)

Uczeń:

- wykazuje się znajomością podstawowych i dopełniających wymagań programowych;
- w zasadzie poprawnie stosuje pojęcia i terminy historyczne oraz umiejscawia wydarzenia w czasie i przestrzeni;
- w sposób powierzchowny dostrzega związki i zależności między faktami i wydarzeniami oraz dokonuje analizy i syntezy omawianych zjawisk i procesów;
- potrafi logicznie, ale nie w pełni samodzielnie, formułować oceny i wnioski;
- interpretuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w sposób odtwórczy;
- stara się być aktywnym na zajęciach;
- podejmuje się stawianych przed nim zadań i poprawnie się z nich wywiązuje;
- pracując w zespole, koncentruje się na wyznaczonych zadaniach, wykonuje je terminowo i z należytą starannością;
- zwykle szanuje poglądy i zdanie innych i jest zdolny do kompromisu.

Ocena dostateczna (3)

Uczeń:

- wykazuje się znajomością podstawowych wymagań programowych;
- w ograniczonym zakresie i z błędami posługuje się faktografią i terminologią oraz lokalizuje wydarzenia w czasie i przestrzeni;
- dostrzega zasadnicze zależności przyczynowo–skutkowe;
- w niewielkim zakresie i w pełni poprawnie wnioskuje i ocenia wydarzenia, zjawiska i procesy;
- pracując w zespole, stara się wykonać polecenia na czas, ale czyni to powierzchownie i niestarannie;
- wykazuje aktywność pod wpływem perswazji innych członków grupy.

Ocena dopuszczająca (2)

Uczeń:

- mimo wyraźnych braków w wiedzy potrafi przy pomocy nauczyciela odtworzyć

wiadomości konieczne, istotne dla dalszego kształcenia;

- wykazuje się niewielką znajomością faktografii i terminologii oraz w bardzo ograniczonym zakresie i z licznymi błędami lokalizuje fakty w czasie i przestrzeni;
- z pomocą nauczyciela formułuje powierzchowne wnioski i oceny;
- pracując w zespole, wykonuje tylko część powierzonych mu zadań;
- niechętnie angażuje się w pracę grupy, odrywając się od powierzonych zadań i nie przestrzegając zasad współpracy.

I. ZASADY OCENIANIA sprawdzianów i kartkówek:

1. Kartkówki:

- 5-15 minutowe kartkówki (testy sprawdzające) z ostatnich trzech lekcji bieżących
- kartkówki nie są przez nauczyciela zapowiadane wcześniej i zastępują odpowiedzi ustne uczniów;
- kartkówka może obejmować również materiał będący przedmiotem pracy domowej oraz materiał będący tematem lekcji bieżącej (uczeń może wówczas korzystać z własnych notatek sporządzonych na lekcji po wcześniejszym uzgodnieniu z nauczycielem);
- zasady oceniania kartkówek:

- 90% - 100% - bardzo dobry (5)
- 75% - 89% - dobry (4)
- 51% - 74% - dostateczny (3)
- 35% - 50% - dopuszczający (2)
- 0% - 34% - niedostateczny (1)

2. Sprawdziany:

- sprawdziany z większej partii materiału, po zrealizowaniu działów programowych
- sprawdzian jest zapowiadany co najmniej jeden tydzień przed terminem jego przeprowadzenia i poprzedzony lekcją powtórzeniową;
- w przypadku nieobecności na sprawdzianie z powodów usprawiedliwionych uczeń zalicza sprawdzian w terminie ustalonym z nauczycielem, nie później jednak jak do 2 tygodni;
- w przypadku nieobecności nieusprawiedliwionej uczeń pisze sprawdzian w najbliższym terminie wyznaczonym przez nauczyciela
- w przypadku nieobecności nauczyciela w dniu zapowiadanego sprawdzianu lub uzasadnionej nieobecności klasy, termin zostanie uzgodniony ponownie
- termin podania wyników sprawdzianu nie powinien przekraczać dwóch tygodni od czasu jego przeprowadzenia;

-zasady oceniania sprawdzianów:

- 90% - 100% - bardzo dobry (5)
- 75% - 89% - dobry (4)
- 51% - 74% - dostateczny (3)
- 35% - 50% - dopuszczający (2)
- 0% - 34% - niedostateczny (1)

-uczeń, który otrzymał ze sprawdzianu ocenę niedostateczną ma prawo do jej poprawy w ciągu dwóch tygodni od oddania przez nauczyciela ocenianych prac. W uzasadnionych przypadkach (na przykład choroba lub badania lekarskie) należy poprawić ocenę niedostateczną w maksymalnym terminie dwóch tygodni od momentu oddania prac uczniom. Pierwsza ocena, to jest niedostateczna, jest odnotowana w dzienniku obok poprawianej i obydwie są brane pod uwagę przy ustalaniu oceny śródrocznej i rocznej. Poprawa sprawdzianu odbywa się tylko raz w formie pisemnej lub ustnej.

Barbara Krupa

Załącznik nr 1

Wymagania szczegółowe ujęte w wątkach epokowych.

Wątek epokowy	Starożytność
Wątek tematyczny	Uczeń:
1. Europa i świat	A.1.1 <i>opisuje zasięg i konsekwencje ekspansji rzymskiej; wyjaśnia pojęcie romanizacji, odwołując się do wybranych przykładów;</i>
	A.1.2 <i>charakteryzuje basen Morza Śródziemnego jako obszar intensywnego przenikania się kultur w starożytności;</i>
2. Język, komunikacja i media	A.2.1 <i>ocenia rolę języka greckiego i łacińskiego dla rozwoju kultury w strefie śródziemnomorskiej i wyjaśnia znaczenie tej wspólnoty językowej dla kultury europejskiej;</i>
	A.2.2 <i>opisuje przykładowe zapożyczenia z języka greckiego i łacińskiego w języku polskim; wyjaśnia znaczenie napisów łacińskich często powtarzających się w kościołach i na cmentarzach, z uwzględnieniem zabytków regionu;</i>
3. Kobieta i mężczyzna, rodzina	A.3.1 <i>analizuje, na wybranych przykładach, obrazy miłości, rolę kobiety i mężczyzny oraz model rodziny w Biblii;</i>
	A.3.2 <i>analizuje, na wybranych przykładach, obrazy miłości, rolę kobiety i mężczyzny oraz model rodziny w kulturze starożytnej Grecji i Rzymu;</i>
4. Nauka	A.4.1 <i>charakteryzuje dorobek nauki greckiej w zakresie filozofii, geometrii, fizyki, astronomii i medycyny;</i>
	A.4.2 <i>wyjaśnia antyczne korzenie współczesnych dyscyplin naukowych;</i>
5. Swojskość i obcość	A.5.1 <i>opisuje greckie i rzymskie pojęcia barbarzyńcy; charakteryzuje, na wybranych przykładach, kontakty Greków i Rzymian z ludami uważanymi przez nich za barbarzyńców;</i>
	A.5.2 <i>wyjaśnia na przykładach starożytnych Greków i Rzymian fenomen uznawania własnej kultury za kulturę prawdziwie ludzką;</i>
6. Gospodarka	A.6.1 <i>opisuje formy wymiany handlowej w świecie starożytnym;</i>
	A.6.2 <i>opisuje początki pieniądza i wyjaśnia konsekwencje pojawienia</i>

	<i>się pieniądza w obrocie handlowym;</i>
7. Rządzący i rządzi	A.7.1 <i>wyjaśnia pojęcie obywatel i obywatelstwo w polis ateńskiej i w republikańskim Rzymie;</i> A.7.2 <i>wyjaśnia recepcję antycznego pojęcia obywatel w późniejszych epokach, z uwzględnieniem Rzeczypospolitej przedrozbiorowej;</i>
8. Wojna i wojskowość	A.8.1 <i>charakteryzuje, na wybranych przykładach, strategię Aleksandra Wielkiego i Juliusza Cezara;</i> A.8.2 <i>charakteryzuje organizację i technikę wojenną armii rzymskiej;</i>
9. Ojczysty Panteon i ojczyste spory	A.9.1 <i>charakteryzuje, na wybranych przykładach, antyczne wzory bohaterstwa, żołnierza i obrońcy ojczyzny oraz ich recepcję w polskiej myśli politycznej, tradycji literackiej oraz edukacyjnej późniejszych epok;</i> A.9.2 <i>charakteryzuje antyczny wzorzec obywatela oraz jego recepcję w polskiej myśli i praktyce politycznej późniejszych epok.</i>

Wątek epokowy	Średniowiecze
Wątek tematyczny	Uczeń:
1. Europa i świat	B.1.1 <i>charakteryzuje wpływ cywilizacyjnego kręgu islamskiego na Europę w średniowieczu, w dziedzinie polityki, sztuki, filozofii;</i> B.1.2 <i>charakteryzuje przykłady zgodnego i wrogiego współżycia chrześcijan, Żydów i muzułmanów w wybranym regionie średniowiecznej Europy;</i>
2. Język, komunikacja i media	B.2.1 <i>charakteryzuje grupy językowe w Europie i proces ich powstawania;</i> B.2.2 <i>charakteryzuje przekaz ideowy i ikonograficzny katedry gotyckiej; analizuje, na wybranych przykładach, średniowieczne formy przekazu zwane „biblią dla ubogich”;</i>
3. Kobieta i mężczyzna, rodzina	B.3.1 <i>wyjaśnia wpływ kultury arabskiej i prowansalskiej na europejski model miłości dworskiej w średniowieczu i ocenia trwałość tego modelu;</i> B.3.2 <i>opisuje i porównuje miejsce dziecka w życiu społecznym w średniowieczu, w epoce nowożytnej oraz w XIX i w XX w.;</i>
4. Nauka	B.4.1 <i>opisuje genezę uniwersytetu i jego organizację;</i> B.4.2 <i>wyjaśnia przyczyny trwałości idei uniwersyteckiej;</i>
5. Swojskość i obcość	B.5.1 <i>wyjaśnia genezę i konsekwencje antyjudaizmu w średniowiecznej Europie;</i> B.5.2 <i>analizuje, na wybranych przykładach, postrzeganie swojskości i obcości w okresie krucjat;</i>
6. Gospodarka	B.6.2 <i>wyjaśnia stosunek Kościoła do bogactwa i bogacenia się w średniowieczu;</i> B.6.1 <i>opisuje różne formy kredytowania przedsięwzięć handlowych (i innych) w starożytności, średniowieczu i nowożytności; wyjaśnia</i>

	<i>niezbędność kredytu dla funkcjonowania gospodarki rynkowej;</i>
7. Rządzący i rządzi	B.7.1 <i>charakteryzuje zakres władzy cesarza, papieża i króla oraz ich wzajemne relacje w średniowieczu; opisuje zakres władzy samorządu miejskiego w średniowiecznym mieście;</i>
	B.7.2 <i>analizuje relikty świata feudalnego w późniejszych epokach;</i>
8. Wojna i wojskowość	B.8.1 <i>charakteryzuje etos rycerski;</i>
	B.8.2 <i>wyjaśnia, na wybranych przykładach, koncepcję wojny sprawiedliwej i niesprawiedliwej w średniowieczu;</i>
9. Ojczysty Panteon i ojczyste spory	B.9.1 <i>charakteryzuje, na wybranych przykładach, koncepcje politycznewładców z dynastii piastowskiej;</i>
	B.9.2 <i>charakteryzuje oraz ocenia, na wybranych przykładach, rolę ludzi Kościoła w budowie państwa polskiego.</i>

Wątek epokowy	Nowożytność
Wątek tematyczny	Uczeń:
1. Europa i świat	C.1.1 <i>wyjaśnia przyczyny, które spowodowały i umożliwiły ekspansję zamorską Europy u schyłku średniowiecza i w epoce nowożytnej;</i>
	C.1.2 <i>charakteryzuje postaci wybranych wielkich podróżników późnego średniowiecza i nowożytności;</i>
2. Język, komunikacja i media	C.2.1 <i>charakteryzuje kulturowe i społeczne konsekwencje upowszechnienia druku w epoce nowożytnej;</i>
	C.2.2 <i>opisuje instytucje i media kształtujące opinię publiczną w dobie oświecenia;</i>
3. Kobieta i mężczyzna, rodzina	C.3.1 <i>charakteryzuje polską obyczajowość w epoce nowożytnej; analizuje na przykładach ikonograficznych, pamiątkarskich i epistolograficznych sarmackie wzorce zachowań i ocenia trwałość tych wzorców;</i>
	C.3.2 <i>analizuje model kształcenia polskiego szlachcica w epoce nowożytnej;</i>
4. Nauka	C.4.1 <i>opisuje funkcjonowanie nowożytnej republiki uczonych (republiques des lettres); charakteryzuje instytucje nowożytnej nauki (akademia, encyklopedia);</i>
	C.4.2 <i>ocenia dziedzictwo oświeceniowego racjonalizmu w świecie współczesnym;</i>
5. Swojskość i obcość	C.5.1 <i>charakteryzuje i ocenia postawy Europejczyków wobec mieszkańców zdobywanych i odkrywanych ziem w epoce nowożytnej;</i>
	C.5.2 <i>wyjaśnia różnice między oświeceniową koncepcją tolerancji a współczesnym rozumieniem tego pojęcia;</i>
6. Gospodarka	C.6.1 <i>opisuje instytucje ważne dla rozwoju gospodarki kapitalistycznej(np. bank, giełdę, weksel); charakteryzuje ponadregionalne więzi gospodarcze w epoce nowożytnej;</i>
	C.6.2 <i>wyjaśnia genezę gospodarki kapitalistycznej w Europie i ocenia</i>

	<i>rolę, jaką odegrał kapitalizm w zapewnieniu Europie pierwszeństwa w nowożytnym świecie;</i>
7. Rządzący i rządzi	<i>C.7.1 analizuje funkcjonowanie staropolskiego parlamentaryzmu na tle porównawczym;</i>
	<i>C.7.2 analizuje i ocenia zjawisko oligarchizacji życia politycznego i rozwoju klienteli jako nieformalnego systemu władzy w I Rzeczypospolitej;</i>
8. Wojna i wojskowość	<i>C.8.1 analizuje przyczyny i następstwa wojen religijnych w nowożytnej Europie;</i>
	<i>C.8.2 charakteryzuje wybrane sylwetki wodzów i ich strategię z okresu Rzeczypospolitej przedrozbiorowej;</i>
9. Ojczysty Panteon i ojczyste spory	<i>C.9.1 charakteryzuje, na wybranych przykładach, postawy obywateli wobec wyzwań epoki (XVI–XVIII w.);</i>
	<i>C.9.2 charakteryzuje spory o przyczyny upadku I Rzeczypospolitej.</i>

Wątek epokowy	XIX w.
Wątek tematyczny	Uczeń:
1. Europa i świat	<i>D.1.1 opisuje politykę Europy wobec Chin, Indii i Japonii w XIX w.; ocenia znaczenie odkrycia kultur Chin, Indii i Japonii dla cywilizacji europejskiej;</i>
	<i>D.1.2 przedstawia spory o ocenę roli kolonializmu europejskiego dla Europy i terytoriów kolonizowanych;</i>
2. Język, komunikacja i media	<i>D.2.1 charakteryzuje kulturę masową społeczeństwa XIX-wiecznego;</i>
	<i>D.2.2 charakteryzuje nowe formy przekazu informacji w społeczeństwie XIX-wiecznym, ze szczególnym uwzględnieniem prasy i reklamy oraz fotografii;</i>
3. Kobieta i mężczyzna, rodzina	<i>D.3.1 opisuje, na wybranych przykładach, wzory miłości romantycznej i analizuje trwałość tego wzorca kulturowego;</i>
	<i>D.3.2 wyjaśnia przemiany życia społecznego sprzyjające emancypacji kobiet i przejawy tego procesu;</i>
4. Nauka	<i>D.4.1 charakteryzuje XIX-wieczną fascynację „postępem”;</i>
	<i>D.4.2 charakteryzuje konsekwencje darwinizmu i teorii psychoanalizy w naukach społecznych i refleksji etycznej w XIX i XX w.;</i>
5. Swojskość i obcość	<i>D.5.1 charakteryzuje obecność mitu „szlachetnego dzikusa” w literaturze epoki, opisuje europejskie wyobrażenia o mieszkańcach innych kontynentów zawarte w literaturze przygodowej;</i>
	<i>D.5.2 charakteryzuje i ocenia idee nacjonalizmu i rasizmu w XIX w.;</i>
6. Gospodarka	<i>D.6.1 charakteryzuje gospodarkę kapitalistyczną w XIX w.; opisuje miasto przemysłowe; wyjaśnia znaczenie kwestii robotniczej;</i>
	<i>D.6.2 charakteryzuje poglądy entuzjastów kapitalizmu oraz przedstawia krytyczne opinie na temat gospodarki kapitalistycznej w XIX w.; wyjaśnia główne założenia marksowskiej teorii ekonomicznej;</i>

7. Rządzący i rządzi	D.7.1 <i>analizuje, na wybranych przykładach, zjawisko rewolucji społeczno-politycznej i jego ideowe korzenie;</i>
	D.7.2 <i>analizuje, na wybranych przykładach, ruch anarchistyczny;</i>
8. Wojna i wojskowość	D.8.1 <i>charakteryzuje, na wybranych przykładach, strategię Napoleona I; analizuje czarną i białą legendę napoleońską; wyjaśnia różnice w ocenie Napoleona I w Polsce i w innych państwach europejskich;</i>
	D.8.2 <i>charakteryzuje i porównuje trzy koncepcje stworzenia ładu światowego: Pax Romana, Pax Britanica i Pax Americana;</i>
9. Ojczyzny i ojczyste spory	D.9.1 <i>charakteryzuje i ocenia polityczne koncepcje nurtu insurekcyjnego oraz nurtu realizmu politycznego;</i>
	D.9.2 <i>charakteryzuje spory o ocenę dziewiętnastowiecznych powstań narodowych.</i>

Wątek epokowy	XX w.
Wątek tematyczny	Uczeń:
1. Europa i świat	E.1.1 <i>charakteryzuje kontakty i stosunki Stanów Zjednoczonych i Europy w XX w., z uwzględnieniem polityki, gospodarki i kultury;</i>
	E.1.2 <i>charakteryzuje stanowiska w sporze o liberalizację światowego handlu i jej konsekwencje;</i>
2. Język, komunikacja i media	E.2.1 <i>analizuje obieg informacji w społeczeństwie XX-wiecznym; charakteryzuje znaczenie nowych form w komunikacji społecznej, z uwzględnieniem radia, telewizji, filmu i Internetu; analizuje, w jaki sposób dostępne człowiekowi formy przekazu wpływają na treść przekazu;</i>
	E.2.2 <i>analizuje przykłady manipulacji językowych w propagandzie politycznej i reklamie;</i>
3. Kobieta i mężczyzna, rodzina	E.3.1 <i>analizuje, na wybranych przykładach, przemiany obyczajowe w świecie zachodnim w XX w., z uwzględnieniem „rewolucji obyczajowej” lat 60.;</i>
	E.3.2 <i>analizuje zmiany modelu rodziny w XX w., z uwzględnieniem przemian zaistniałych w życiu społeczeństwa polskiego;</i>
4. Nauka	E.4.1 <i>analizuje wybrane interpretacje socjologiczne odnoszące się do przemian życia społecznego w XX w.;</i>
	E.4.2 <i>przedstawia współczesne spory etyczne wokół uprawnień i granic poznawczych nauki;</i>
5. Swojskość i obcość	E.5.1 <i>analizuje wielokulturowość społeczeństwa II Rzeczypospolitej;</i>
	E.5.2 <i>analizuje, na wybranych przykładach, współczesne społeczeństwa wielokulturowe;</i>
6. Gospodarka	E.6.1 <i>charakteryzuje gospodarkę realnego socjalizmu i jej konsekwencje;</i>
	E.6.2 <i>wyjaśnia, czym jest państwo opiekuńcze, i opisuje jego genezę; opisuje kilka odmiennych przykładów współczesnych państw</i>

	<i>opiekuńczych; przedstawia argumenty w sporze o efektywność i sprawiedliwość państwa opiekuńczego;</i>
7. Rządzący i rządzi	<i>E.7.1 analizuje, na wybranych przykładach, działalność opozycji politycznej w PRL;</i>
	<i>E.7.2 objaśnia pojęcie antyutopii, odwołując się do prac Orwella i Huxleya;</i>
8. Wojna i wojskowość	<i>E.8.1 analizuje wybrane przepisy prawa międzynarodowego o wojnie;</i>
	<i>E.8.2 charakteryzuje ruch pacyfistyczny; charakteryzuje wizję globalnej zagłady obecną w literaturze i filmach science-fiction;</i>
9. Ojczysty Panteon i ojczyste spory	<i>E.9.1 charakteryzuje spory o kształt Polski w XX w., uwzględniając cezury 1918 r., 1944–1945, 1989 r., oraz prezentuje sylwetki czołowych uczestników tych wydarzeń;</i>
	<i>E.9.2 charakteryzuje postawy społeczne wobec totalitarnej władzy, uwzględniając różnorodne formy oporu, oraz koncepcje współpracy lub przystosowania.</i>

Barbara Krupa